

ספר מי השילוח - חלק ראשון - פרשת משפטים

Mei HaShiloach - Vol I. Exodus - *Shemoth* - *Mishpatim*

*****

These are the laws that you should put in front of them.

The reason the chapter does not begin with the sentence "And God spoke to Moses" as it does with all other commandments, is as follows: Here we are talking about judgments, *Din*, and when it comes to judgment there is no difference between great and small. (Between someone at the level of Moses, and us at our level).

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. הענין שלא נאמר כאן וידבר ה' אל משה כמו בכל הצווים, אך לאשר הענין בזה מדבר במשפטים, ובענין המשפט אז אין הפרש בין גדול לקטן,

It's similar to when the king comes to review his troops, when all officers stand in line from the lowest private to the highest general. Everyone is under review. We read in Isaiah 56:1, "Guard justice and do kindness, for My salvation is close in coming." The Hebrew word *Shimru*, to keep or guard, suggests patience and forbearance. God asks that no Jewish soul complain at God's *Midot* (characteristics). Why does God not help me to worship Him properly? God knows that I long for it and for Him. Why doesn't He help me immediately?

כמו בעת שהמלך בא לראות ולשפוט את חייליו אז הכל עומדים שוה בהשורה ואף הראש עומד בתוך השורה. והנה כתיב [ישעיה נ"ו,א] שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבא. שמרו הוא לשון המתנה והוא שלא יתרעם שום נפש מישראל על הש"י, מדוע לא יעזור לו שיוכל לעבדהו בשלמות, מאחר שהוא משתוקק לזה למה לא יעזרו הש"י מיד.

About this it is said, "Guard justice and do kindness," meaning that a person should cleave to God with kindness and simplicity and not complain. And then, the second half of the verse comes true "My salvation is close in coming". Which is to say that God will reveal to us the order of creation and the ways in which He deals with us in exile. He will comfort us and we will see how God does not mislay even the least of our desires and the pain that we have suffered in our worship of Him. And as we learn in the Zohar, Vol. II, 150B, "No good desire that a person has is ever lost."

ע"ז נאמר שמרו משפט ועשו צדקה, היינו שידבק בהש"י בצדקה ובישרות לב ולא יתרעמו, ואז קרובה ישועתי לבא, היינו שיגלה לנו הש"י את הסדר שהיה מתנהג עמנו בגלות וישלח נחומים ונראה שלא נאבד מאתו שום דבר הקווי והצער שסבלו ישראל בעבודתו יתברך. וכדאיתא בזוה"ק [שמות ק"נ:] אפילו רעותא טבא דבר נש לא מתאבד,

And every deed that a man does, even if it appears at the moment to be a small act, God will make it grow and develop greatly in the future.

וכל מעשה שאדם עושה אף שנראה עתה כמעשה קטנה יתפשטה הש"י לעתיד, מאוד.

Behold, in this week's portion, God teaches us how we have to purify and cleanse ourselves so

much that our goodness spreads and possesses all our belongings until they, too, are filled with goodness, and it becomes impossible for them to hurt a person. That explains why, when a person's belongings, possessions or property cause damage, the owner is obliged to pay the damage. Because it grew out of the fact that he, himself, in his soul, is not pure and that's why his property is capable of damaging someone, or stealing from someone. Because if the heart of a person is pure, then his property is incapable of causing harm. As we find in the Talmud, (Ta'anit 25a), with the goat of Rabbi Chanina ben Dosa, that came back with a bear cub speared on its horns. This is what we learned in the Talmud (Berachot, 16b), slaves and maidservants are not given honorifics, but the slaves and maidservants of the house of Rabban Gamliel were given honorifics because they were important. This is to say that because the holiness of Rabban Gamliel spread to infuse all his belongings, and they acquired his goodness.

והנה בזאת הסדרה מלמד אתנו הש"י איך צריך האדם לנקות ולברר את עצמו, עד שמדת טובו ימשך ויתפשט אף על כל קניניו ויהיה נמצא גם בהם מדות טובות שלא יזיקו לשום אדם, וע"כ כשקנינו של אדם מזיק לשום אדם צריך לשלם, כי הנזק נצמח ביען כי אין נפשו מזוכך כל כך, לכן יוכלו קניניו להזיק או לגזול את חברו, כי באם לב האדם מזוכך אין קנינותיו יכולים להזיק לחברו כמו שנמצא [תענית כ"ה]. בעיזא דר' חנינא בן דוסא דאייתא דובא בקרניהו וזה דאייתא במס' ברכות [ט"ז:] עבדים ושפחות אין קורין אותם אבא פלוני או אמא פלונית, של בית רבן גמליאל היו קורין אותן משום דבחיבא, היינו שמכח קדושת רבן גמליאל נתפשט גם על קניניו והיו ג"כ טובים.

*****

The distance between *Parshat Yitro* we read last week and *Parshat Mishpatim* we read this week, is the distance between the highest roof and the lowest cellar. In *Parshat Yitro* we read about the revelation on Sinai, and our acceptance of the Torah, and our closeness to God. Whereas this Parshah/Portion begins "If you purchase a Jewish slave" which assumes he went and stole and was convicted and was sold by the courts to pay off his debts.

המרחק מפרשת יתרו לפרשת משפטים הוא מאגרא רמה לבירא עמיקתא שבפרשת יתרו כתיב קבלת התורה וקרבת אלקים והפרשה הזאת מתחלת כי תקנה עבד עברי שהלך וגנב ונתפס ונמכר בב"ד,

The truth is, one might well ask, "how come the text does not tell us details of his sin, only his restitution?" The Hebrew word for "buy" is *tikneh*, *Tikun* means fixing, so the verse may also be read, "When you fix the Jewish slave". Although though we are not told any of the details of his theft.

ובאמת למה לא כתיב חטאו רק תיקונו שהפרשה מתחלת כי תקנה עבד עברי והלא לא נזכר עדיין גניבתו,

The thing is like this: in this chapter, we begin the world of fixing, which reflects the coming of *Adam Harishon* - Original Man, into this physical world, to fix his sin. We learn in the Zohar, (Vol. III 83A), Original Man had nothing from this world. After he sinned, though, he lost his light and shrunk and required another body.

אך הענין בזה כי בכאן מתחיל עולם התיקון שרומז על ביאת אדה"ר לעולם הזה לתקן חטאו, והענין בזה כדאייתא בזה"ק (קדושים פ"ד.) אדם קדמאה לא הוה ליה מהאי עלמא כלום וכו' כיון דחטא אתחשך ואזעיר גרמיה ואצטרך לגופא אחרא וכו'

What this suggests is that a person comes into the world, in this body, to fix the original sin. And we learn in the Tikkunei Zohar (Tikkun 19 p.p. 42a), "the original human created by the Prime Cause in the Divine likeness, is hidden and concealed. His body was taken away when the Prime Cause removed Himself."

והיינו שבבואו לעוה"ז בלבוש הזה היה לתקן חטאו, וכן בתיקוני הזוהר (תיקון י"ט דף מ"ב) אדם דברא ליה עלת העלות בדיוקנא דיליה סתים וגניז האי גרים דאסתלק עלת העלות,

The second human sinned in the thought.

אדם תנינא תאב במחשבה,

The third human sinned in action. And so the Parsha/Portion begins from the world of fixing, from the moment *Adam Harishon/Original Man*, comes to the world. This is what is meant by the phrase "And he is sold for his theft" and this is the meaning of the verse "when you buy/fix a Hebrew slave".

ואדם תליתאה תאב במעשה, ולכן מתחלת הפרשה מעולם התיקון מעת שבה אדה"ר לעוה"ז שזה נקרא ונמכר בגניבתו וזה נקרא כי תקנה עבד עברי

*****

If a man lie in wait for his friend to kill him with trickery, from My altar shall he be taken to die.

The reason why the Torah tells us that the murderer should be refused sanctuary, and that even from the altar he shall be taken to die, is as follows: There are many kinds of sin and anger. There is a person who is angry for a short time and commits an act out of his rage. About such a person, one may find some defense with which to justify the act. One might argue it was an act of passion. He was overcome momentarily with an overwhelming desire to act out his rage. Similarly, there are many types of acts that can be justified and rationalized and defended this way.

וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה מעם מזבחי תקחנו למות. ענין שנכתב כאן לשון זה מעם מזבחי, כי יש כמה מיני זדונות וכעס, יש שהוא נכעס לשעה ועושה מעשה זדון על זה יש לימוד זכות שיצרו אנסו בהתגברות לשעתו, וכן כמה מינים כדומה,

But when a man lies in wait to kill his friend with trickery, which is to say that he nurses his grievances and hoards his rage, and stores his sinful thoughts, the Hebrew word "*ormah*" which we translated as trickery can also be translated as a stack, that the man makes a haystack from every blade and scrap of rage that he gathers, and stores it, bit by bit, to fix it into his heart, as a source of rage with which to empower himself to the act of murder.

אבל כי יזיד איש על רעהו להרגו בערמה, היינו שמכנס ומאסף כעסו לצבור כעס וזדון רב, שערמה היא לשון ערימה שעושה כרי וערימה מכעסו שקובץ ואוסף על יד על יד כדי שיתקונן בלבו כעס הרבה כדי שיוכל לבצע מעשה זדון,

It is about this that the Torah tells us "from my altar shall he be taken to die". Even a tzaddik, a saint, a God-worshipper, who does this, will find that all his merits have evaporated and none of them will defend him or speak up for him, because this type of rage has no place among Israel, at all.

על זה נאמר מעם מזבחי תקחנו למות, שאף צדיק ועובד את הש"י לא יועילו לו כל זכויותיו ללמד זכות עליו, כי כעס כזה אינו חלק ישראל כלל.

*****

He that smites a man, so that he die, shall surely be put to death. And if a man lie not in wait, but God cause it to come to hand; then I will give you a place where he may flee.

We learn in Rashi, (ibid) Why would such a thing go out from God? What happened is this, previously one of them had killed someone accidentally, while the other had already killed purposely. God brings about that the first kills the second.

The world's question is well known. How did the first one kill by accident?

It seems to me that it can be explained thus: It is written, (Psalm 145:14) 'God is supporting the fallen, and raising up all who are bowed down'. There are two sorts of people mentioned in the verse, the fallen and the bowed.

Someone in whom the quality of rage or evil lust is rooted, when he allows it to come out into the physical world as an overt act, he is called 'fallen'. If it hasn't yet been acted out he is called 'bowed down', because his heart is crushed and enslaved to the desire.

והאלקים אנה לידו כו', איתא בפרש"י ולמה תצא זאת מלפניו כו' אלא אחד הרג שוגג ואחד מזיד כו', קושיות העולם ידוע שוגג הראשון איך הי', ונראה לפרש דהנה כתיב [תהלים קמ"ה י"ד] סומך ה' לכל הנופלים וזוקף לכל הכפופים, שני דברים נאמרו בפסוק הזה נופל וכופף, היינו מי שנשרש בלבו כעס או חמדה רעה ואם ח"ו מוציאה לפועל במעשה זה נקרא נופל ואם עדיין לא יצא לפועל נקרא כפוף היינו שלבו כפוף ומשועבד תחת החמדה הרעה הזאת,

Now it is written (II Samuel 14:14), For we must die, and are as water spilled on the ground, which can't be gathered up again; however God does not take away life without thinking thoughts whereby he who is banished not remain outcast from Him.

God devises ways that no person be banished, therefore, God brought it about that this man killed someone by accident. Which doesn't mean that he had already killed someone previously by accident, but rather that he has this potential flaw in his heart. Rage, and a murderous tendency. Now the one who killed previously purposely, refers to someone who allows his tendencies to be acted out, and truly kills someone. And God, here, gives them both an opportunity for completion. The one who kills on purpose is put to death, and the one who kills by accident is forced into exile. And this is the meaning of the phrase 'and God brings it to hand'.

(שמואל ב י"ד י"ד) כי מות נמות וכמים הנגרים ארצה אשר לא יאספו ולא ישא אלהים נפש וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, ע"כ והאלקים אנה לידו זה שהרג בשוגג אין הפירוש שכבר הרג בפועל רק שיש לו זה החסרון בלב

היינו כעס ורציחה וזה שהרג במזיד היינו שכבר הוציא לפועל והרג באמת והקב"ה נותן בכאן לשניהם ההשלמה זה שהרג במזיד נהרג, וזה שהרג בשוגג גולה וזהו ואלקים אנה לידו,

This is what God does in order to help a person. For so long as his evil thought is never acted out, it never occurs to a person to repent. But now that God has brought it about that he killed someone accidentally, and his hidden propensity has accidentally turned into an action, even though the person who was killed needed to die, the person who killed him by accident starts to search for a cause. How did this happen? How did it come about that a life was taken by me, accidentally. Surely it can only be that I have some murder in my heart? and through this he does *T'shuva* repentance.

היינו כי דבר זה עשה הקב"ה לזכותו כי כל זמן שמחשבתו הרע לא יצאת לפועל אינו נותן אל לבו לעשות תשובה, אך עכשיו שהזדמן לידו הקב"ה שהרג אדם לפועל בשוגג, וזה שנהרג הי' חייב מיתה, מתחיל להרעיש בנפשו למה אירע זאת לידי להרוג נפש בשוגג בוודאי שיש לי שורש של רציחה בלבי ועי"ז עושה תשובה.

*****

And you will worship (*Adona-i Elohe-chem*) the Lord your God, and He will bless your bread and your water.

The Hebrew text of the verse begins in the plural, and ends in the singular. This is explained with a commentary to the chapter of *Vayera*, in Genesis (22:12): God said now I know that you fear God. As we explained, the difference between fear of *Elohi-m* - God and fear of *Adona-i* the Lord, because fear of *Elohi-m* means that the person is required to constrict himself in some respects because of his own shortcomings. Perhaps because his heart is not yet pure.

And fear of *Adona-i*, suggests that he needs to constrict himself because of other Jewish people, even though he is completely free of this shortcoming and is already completely pure in his heart.

ועבדתם את ה' אלקיכם וברך את לחמך ואת מימך, הנה הכתוב מתחיל בלשון רבים ומסיים בלשון יחיד, יבואר ע"פ מה שביארנו בפרשת וירא [בראשית כ"ב י"ב] ע"פ עתה ידעתי כי ירא אלקים כו' החילוק שבין יראת אלקים ליראת ה' כי יראת אלקים היינו שצריך לצמצם עצמו בדבר מחמת חסרונו שיש לו שלבו לא נזדכך עדיין, ויראת ה' מורה שצריך לצמצם א"ע מחמת כלל ישראל אף שאין לו חסרון בדבר הזה,

So, the Torah says 'you will worship' in the plural, meaning that you will suffer constriction for the sake of the Jewish People. And this is why the reward that we are promised by God will go to each individual, as it is written, 'I will bless your bread' in the singular.

ע"כ נאמר כאן ועבדתם לשון רבים היינו שתסבלו צמצום מחמת כלל ישראל, ועי"ז וברך את לחמך וכו' יברך לכ"א בפרט,

This is also the meaning of the liturgy of the morning service, where we say, "Blessed is He who has mercy upon the earth, blessed is He who has mercy on the creatures". The word earth here refers to the whole Jewish people, because God has mercy on the group first. Thereafter it is written, "Blessed is He who has mercy upon the creatures", referring to every individual.

וזה מה שאנו אומרים ברוך מרחם על הארץ מלת ארץ מרמז על כלל ישראל שמתחילה הש"י מרחם על הכלל, ואח"כ מרחם על הבריות היינו על כל אחד מישראל בפרט.

*****

Come up to Me to the mountain, and be there.

'To the mountain' refers to the end of all the new levels of spiritual journeying. For, to begin with, a person has to worship God with all his worldly wisdom, in a set order, before arriving at the true wisdom. Then the verse says 'and be there', this refers to that pure place where the Source of Life resides.

עלה אלי ההרה כו', ההרה היינו לסוף חדוש כל המדרגות, והנה מקודם צריך האדם לעבור בכל חכמות העולם כסדר עד שבא לחכמות האמיתיות, והי' שם מורה על מקום הטהרה ושורש החיים

As it is written (Numbers 21:16) 'and from there to the well'. A person has to pass through all the steps of wisdom in a transitional way. A person has to be aware that the chief place to be, is at the end above all the levels in the place which is called "There".

כמו [במדבר כ"א ט"ז] ומשם בארה, היינו שבכל החכמות תהיה דרך העברה, ועיקר מקומך תהא בסוף המדריגות שנקרא שם

*****